

Útvar hodnoty za peniaze

Ministerstvo financií SR / www.finance.gov.sk/uhp

Hodnota za peniaze
projektu

Dátová integrácia:
sprístupnenie údajovej základne VS

december 2017

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Upozornenie

Jedným zo zadaní projektu Hodnota za peniaze je ekonomicky posudzovať plánované verejné investície. Tento materiál je hodnotením Ministerstva financií SR k pripravovanému projektu v zmysle uznesenia vlády SR č. 471/2017, úloha C.2. Hodnotenie pripravili Štefan Kišš, Matúš Lupták a Juraj Mach na základe štúdie uskutočniteľnosti projektu.

Obsah

Zhrnutie	4
Odporúčania	4
Popis projektu	5
Cieľ projektu	5
Analýza alternatív	5
Ekonomické hodnotenie	6
Analýza rizík	6

Zhrnutie

Projekt Dátová integrácia s celkovými nákladmi na vlastníctvo za 24 mil. eur rozširuje počet organizácií štátnej správy, ktoré medzi sebou zdieľajú referenčné údaje s cieľom naplniť princíp „jedenkrát a dost“. Odhadované investičné náklady sú 15,6 mil. eur, prevádzka do konca životnosti projektu má stáť 8,5 mil. eur. Z ďalších viac ako 200 datasetov vytvára referenčné registre, využíva už existujúci systém IS CSRÚ. Prínosy plynú z ušetreného času občanov (84 % prínosov) a úradníkov (16 %) pri realizácii konkrétneho podania a pri vybavovaní žiadostí.

Hodnota za peniaze IT projektu		Dátová integrácia
<i>Kritéria pre štúdiu uskutočniteľnosti</i>		
Relevantný cieľ projektu	Projekt si stanovuje relevantné ciele a darí sa mu ich dostatočne naplniť. Cieľom je dokončenie integrácie referenčných registrov, konsolidácia dát, jedenkrát a dost.	✓
Reforma procesov štátnej správy	Projekt je výsledkom reformy procesov štátnej správy. Reforma 1x a dost.	✓
Dostatočné posúdenie alternatív	Štúdia uskutočniteľnosti porovnáva relevantné alternatívy v multikriteriálnej analýze aj v CBA. Štúdia posudzuje štyri alternatívy cez MKA, v CBA vzhľadom na najnižšie očakávané náklady posudzuje len rozšírenie existujúceho riešenia. Pre ostatné alternatívy sú odhadnuté orientačné náklady na ich vytvorenie.	✓
Štruktúra a opodstatnenosť nákladov	Náklady sú popísané v dostatočnej miere detailu. Personálne náklady sú odhadnuté na základe prácnosti (počet ČD) a počtu integrovaných datasetov. Oproti súčasnému stavu rastú prevádzkové náklady, odporúčame doplniť ich podrobný rozpočet.	✓
Výpočet prínosov podložený a dôveryhodný	Výpočet prínosov nie je možné overiť. Vstup pre úsporu času na základe expertného odhadu a prieskumov životných situácií, ktoré však neskúmali časovú náročnosť.	✗
Projekt je ekonomicky rentabilný (BCR > 1)	Na základe predložených podkladov nie je možné zhodnotiť, či je projekt ekonomicky rentabilný. Podľa predloženej štúdie uskutočniteľnosti je pomer prínosov a nákladov (BCR) 3,56	⚠
Prínosy robustné voči predpokladom	Projekt je robustný voči zníženiu úspor na osobných nákladoch aj zníženiu prínosov.	✓
Hodnotenie	ÚHP očakáva, že projekt dosiahne dostatočnú ekonomickú návratnosť. Na základe predložených podkladov nie je možné overiť výšku prínosov a nákladov projektu, avšak ekonomická opodstatnenosť projektu je dostatočne robustná voči rizikám.	⚠

Odporúčania

- Odhadnúť časové úspory na strane úradov na úrovni organizácií a viazať ich v rozpočte.
- Priebežne realizovať prieskumy časovej náročnosti jednotlivých životných situácií pred, počas a po zapojení datasetov, ktoré sú pre tieto životné situácie relevantné.
- Doplniť výsledný podiel datasetov a životných situácií, ktoré budú po dokončení projektu referenčné a spĺňať požiadavky „jedenkrát a dost“.
- Zdôvodniť zmeny v predpokladanej časovej úspore.

Popis projektu

Projekt Dátovej integrácie rozširuje počet životných situácií, v ktorých si úrady medzi sebou údaje o občanoch vymieňajú automaticky (jedenkrát a dost'). Do existujúceho systému Centrálny správy referenčných údajov (CSRÚ) zapája viac ako 200 nových datasetov s cieľom rozšíriť počet organizácií štátnej správy, ktoré medzi sebou zdieľajú referenčné údaje. Zapojených má byť 39 nových organizácií. Odhadované investičné náklady na zapojenie datasetov a organizácií sú 15,6 mil. eur, nové integrácie zvýšia prevádzkové náklady systému o približne 2,1 mil. eur za sedem rokov.

Po dokončení troch fáz integrácie bude princíp jedenkrát a dost' platiť napr. pri výpisoch z obchodného registra, listov vlastníctva či registra trestov, pri potvrdeniach o dokončenom vzdelaní, pri výmene dát z registrov úpadcov, partnerov verejného sektora, účtovných závierok, sudcov, exekútorov a iných.

Ciele projektu

Cieľom projektu je naplniť princíp „jedenkrát a dost'“, aby občania a štatutári firiem nemuseli úradom preukazovať skutočnosti, ktoré o nich už štát vo svojich databázach eviduje. Hlavným merateľným ukazovateľom je rozšírenie princípu „jedenkrát a dost'“ na 76 % možných konaní a zabezpečiť prístup k referenčným údajom pre 82 % inštitúcií verejnej správy. Taktiež má byť aspoň 70 % datasetov referenčných.

Prvá fáza CSRÚ bola dokončená v roku 2015 s 24 zapojenými datasetmi, nové datasety proaktívne nepribúdajú. Dnes môžu byť nové organizácie a datasety zapojené do CSRÚ na základe individuálnej požiadavky úradu, chýba centrálna koordinácia pre najdôležitejšie životné situácie.

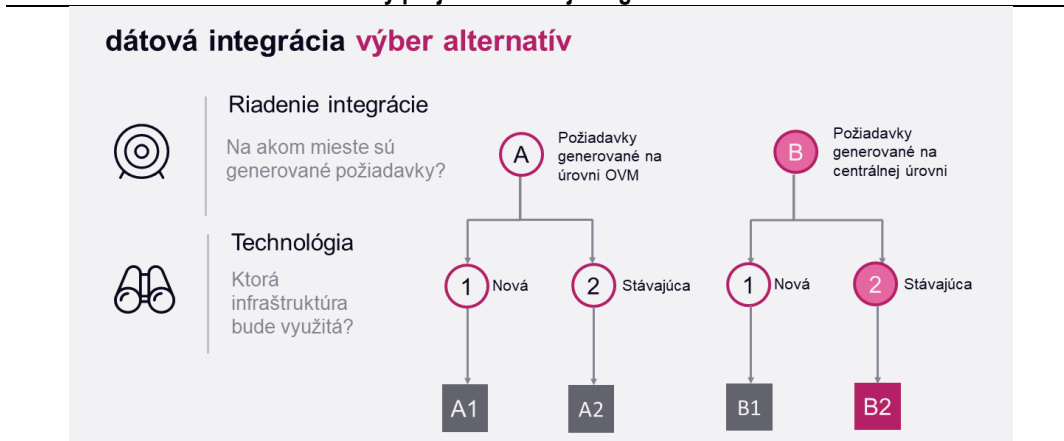
Projekt si stanovuje za cieľ aj rozšíriť počet datasetov, ktoré sú prístupné verejnosti ako otvorené údaje. Cieľom projektu je zverejniť 80 % datasetov vo forme otvorených údajov.

Projekt jasne neukazuje, do akej miery stanovené ciele dosahuje. Projektu chýba porovnanie počtov konaní a inštitúcií, ktoré sú do CSRÚ zapojené dnes a ktoré budú do CSRÚ zapojené po dokončení projektu, s celkovým počtom konaní a inštitúcií vo verejnej správe.

Analýza alternatív

Štúdia uskutočniteľnosti porovnáva štyri alternatívy, vyberá rozšírenie existujúceho riešenia s centrálnym určením prepojení medzi úradmi. Alternatívne riešenia sú najprv rozdelené podľa toho, kto bude zodpovedný za vytvorenie integrácie medzi dvoma inštitúciami (resp. datasetmi) – či pôjde o proaktívnu požiadavku úradov alebo budú tieto integrácie určené centrálnou ÚPPVII. Potom sú obe možnosti rozdelené podľa toho, či bude využitý existujúci systém CSRÚ alebo sa vybuduje nový systém.

Obrázok 1: Posudzované alternatívy projektu Dátovej integrácie

Zdroj: Štúdia uskutočniteľnosti projektu, ÚPPVII, 2017

Preferovaná alternatíva bola zvolená kvalitatívne, dôvodom je, že v takomto prípade nie je potrebné budovať nový systém. Súčasný systém CSRÚ bol vybudovaný v rámci predošlého programového obdobia (OPIS) na základe komerčného softvéru TALEND, ktorý podľa štúdie poskytuje dostatočné možnosti na ďalší rozvoj. **Centrálné riadenie integrácií** bolo zvolené na základe opísania súčasného stavu, kedy úrady proaktívne nepridávajú svoje referenčné datasety do CSRÚ. Ďalšie možnosti (legislatívna povinnosť, finančné motivácie) zrýchlenia integrácie neboli skúmané.

Analýzou nákladov a prínosov (CBA) je posúdená iba preferovaná alternatíva. Vytvorenie nového systému by podľa štúdie stálo ďalších 14 mil. eur bez dodatočných prínosov. Táto alternatíva preto nebola porovnávaná samostatnou CBA, išlo by iba o drahšie dosiahnutie totožných prínosov.

Ekonomické hodnotenie

Náklady projektu sú 15,6 mil. eur, súčasťou štúdie je podrobný rozpočet. Jeden človekodenň má stáť 550 eur, počet potrebných človekodní nie je možné overiť.

Tabuľka 1: Rozpočet projektu Dátovej integrácie

	Celkové náklady (mil. eur)	Počet ČD
Analýza	3,25	5 901
Implementácia	4,54	7 553
Testovanie	3,64	6 609
Nasadenie	0,91	1 652
Riadenie projektu	0,39	708
Publicita	0,26	NA
Spolu investičné náklady	12,98	22 424
Zvýšenie prevádzkových nákladov (ročne)	0,30	NA

Zdroj: CBA projektu, 2017

Na základe predložených podkladov nie je možné zhodnotiť, či je projekt ekonomicky rentabilný. Projekt je podľa predloženej CBA návratný (pomer prínosov a nákladov, BCR = 5,58), prínosy plynú z ušetreného času občanov a úradníkov. Úspora času občanov tvorí 84 %, úspora času úradníkov tvorí 16 % prínosov. Občan má v priemere ušetriť 5 hodín pri každom podaní/konaní, úradník má ušetriť pol hodinu.

Úspory času boli stanovené expertným odhadom. Pre výpočet potenciálu časovej úspory neboli vykonané prieskumy ohľadom trvania jednotlivých podaní a životných situácií. Expertný odhad vychádza z kvalitatívnych prieskumov, ktoré časovú náročnosť životných situácií neskúmali.

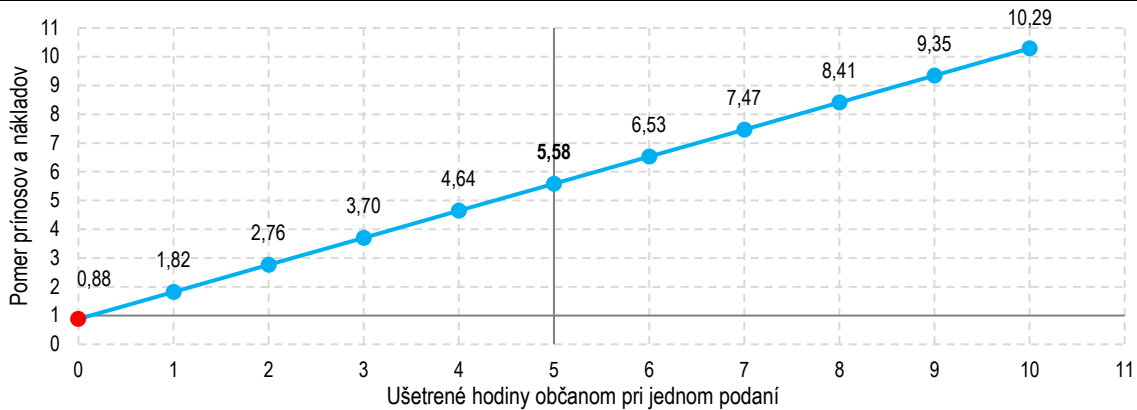
Odhad časovej úspory občanov sa navyše menil v procese prípravy. Prvá verzia CBA (11.4) počítala so šiestimi hodinami úspory pre občana. Verzia 11.6 odhad znížila na dve hodiny úspory, a 11.7 na tri. Verzia 11.8 z 4.12.2017 odhaduje päť hodín úspory pri jednom podaní. **Odporúčame merať a sledovať dosiahnuté časové úspory občanov počas realizácie projektu.**

Úspora času úradníkov má dosiahnuť 30 minút pri každom podaní. Tá sa v priebehu prípravy nemenila, rovnako je však stanovaná iba expertným odhadom. **Očakávané úspory odporúčame rozpisovať po úradoch a monitorovať počas realizácie a prevádzky projektu.**

Analýza rizík

Projekt nie je citlivý na zmenu prínosov, pre návratnosť projektu postačuje, aby občanom ušetril jednu hodinu. Kvôli vysokému počtu konaní, ktoré projekt zasahuje, je pre spoločenskú návratnosť postačujúca aj úspora jednej hodiny času občanom (BCR = 1,82). Ak by však projekt šetril čas iba úradníkom, nie občanom, nebol by rentabilný (BCR = 0,88).

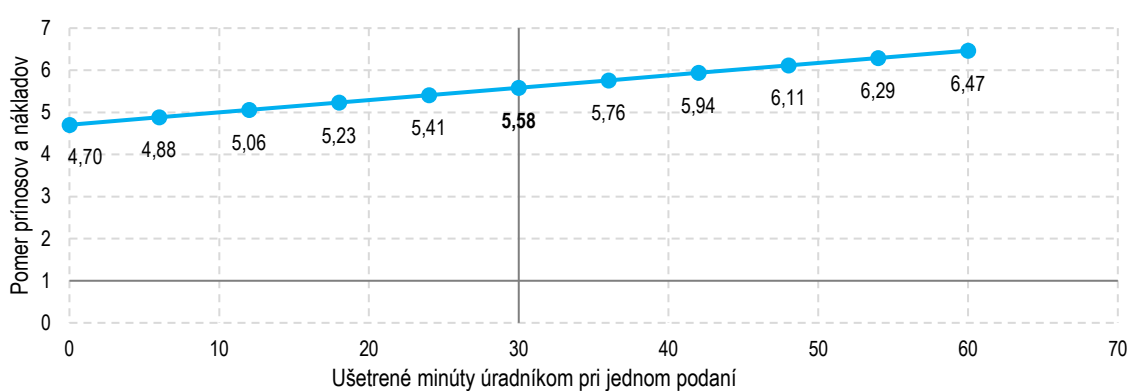
Graf 1: Zmena návratnosti pri zmene časovej úspory občanov

Zdroj: CBA projektu, spracovanie ÚHP, 2017

Úspora času úradníkov tvorí len malú časť prínosov, projekt je rentabilný aj bez úspory času úradníkov (BCR = 4,70).

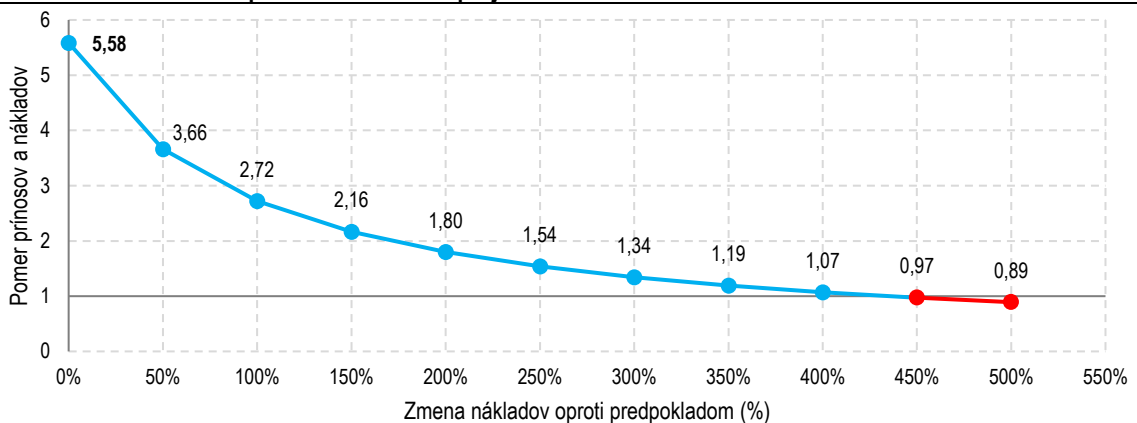
Graf 2: Zmena návratnosti pri zmene časovej úspory úradníkov

Zdroj: CBA projektu, spracovanie ÚHP, 2017

Pri zachovaní predpokladaných prínosov nie je projekt citlivý na zvýšenie nákladov, pod hranicu návratnosti sa dostane až pri zvýšení nákladov o 450 %. Investičné náklady by museli stúpnuť na 85,7 mil. eur, aby projekt prestal byť pri predpokladaných benefitoch návratný. Aj vytvorenie nového systému (zvýšenie investičných nákladov o 14 mil. eur) by teda bolo rentabilné, BCR by však bolo nižšie ako BCR rozšírenia existujúceho systému (približne 2,72 oproti 5,58).

Graf 3: Zmena návratnosti pri zmene nákladov projektu

Zdroj: CBA projektu, spracovanie ÚHP, 2017